

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Gazdák biztosító szövetkezete.

Régebben foglalkoznak már vezérfiaink azon kérdés megoldásával, hogy miképen lehetne biztosítási ügyünket rendezni. Nem tegnapi gyermek már ezen eszme, s annak megvalósítása céljából több alkalommal irtak fel egyes törvényhatóságok az országgyűlés mindkét házához és a m. kir. államkormányhoz, sőt vármegyénk is, mint tudjuk, legutóbb megtartott bizottsági közgyűléséből is épen harmadszor ir fel az „általános állami kötelező biztosításnak“ mielőbb törvénybe cikelyezése iránt. Hogy mi lesz eme sok kérelemnek s e tárgyban eljáró anketkezésnek az eredménye, az előttünk mindez ideig ismeretlen.

Örvendetesen vesszük azonban tudomásul, hogy ezt megelőzte a gazdasági egyesületek országos szövetsége, midőn egy „gazdák biztosító szövetkezete“ czimvel tűz- és jégbiztosító szövetkezet megalakítását vette tervbe és foganatba.

Biztosító intézeteink és részvénytársaságainak kartellbe lépése folytán tühretelenné vált már biztosítási óhajtó, különösen gazdaközönségünk helyzete; nagy díjak mellett voltunk kényszerülve biztosítani, s elemi csapások esetén igen sok alkalommal mostoha volt az illető biztosítótársaság eljárása a biztosítóval szemben.

Forgassuk csak vissza lapjaink hasábjait, nem valótlanságot fogunk állítani akkor, midőn közérdekből többször történt méltó feljajdulás az ez irányban követett nyereszkek ellen.

Általános és országossá vált tehát ama mozgalom, hogy a „gazdák biztosító szövetkezete“ mielőbb megalakittassék, s bizonyára nem tévedünk, ha a legutóbb Szegeden megtartott országos gazdasági kongresszusnak köszönhetjük azon körülményt, hogy utóbbi vármegyei közgyűlésünk ezen kérdéssel már behatóan foglalkozhatott.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium átlátta a cél üdvös voltát, az összes törvényhatóságokhoz megküldött körrendeletével sietett ezen szövetkezetre figyelmünket felhívni s a szövetkezet felkarolására serkenteni. Vármegyénk törvényhatóságának bizottsági tagjai nem haboztak,

s behatóan tárgyalva az országos gazdasági egyesület megkeresését, valamint Zemplén- és Zala vármegyéknek e tárgyban kelt határozatait, 1000 korona alapítvánnyal lépett be a szövetkezetbe, egyidejűleg pedig felhívta a járásbeli főszolgabírák és városi polgármestereket, hogy széles mérvben leendő közhírre tétel útján igyekezzenek gazdaközönségünket mentül nagyobb számban a szövetkezeti eszme mielőbbi megvalósításának megnyerni.

Ismerve a vármegyei törvényhatóság böles intézkedését, talán már nem is állana annyira jogunkban e kérdéshez a tollat felvenni, de mivel közérdekről s nagyon is nyomasztó viszonyok között szinylődő gazdaközönségünk helyzetének megjavításáról van szó; a vármegye határozatával nem elégedhetünk meg, hanem szükségét látjuk annak, hogy ezen kérdésben lapunk is, mint a vármegye szolgálatában álló organum megnyilatkozzék, s a tájékozatlan és esetleg idegenkedő közönségnek a szönyegen lévő szövetkezeti ügyet figyelmébe és meleg érdeklődésébe ajánlja.

Tekintetbe véve azon körülményt, hogy a szövetkezetnek célja hazai tőkével egy oly szövetkezetet létesíteni, melynél a biztosító egyuttal biztosított és a biztosított egyuttal biztosító is. — a melynél a biztosító és a biztosított érdekei nem ellentétesek, hanem azonosak, a melynél a nyereszkek elosztása ismeretlen; s ennél fogva a biztosítási díjak a lehető legkisebb mértékre leszállíthatnak. — a melynél a gazdaközönség érdekei jelölik ki a főirányt, s egészséges alapon oda viszi vissza a biztosítás ügyét, hoánét annak tulajdonképen kiindulnia kell; továbbá a szövetkezet elve egyrésztől függetlenül a gazdaközönséget a reá nézve életbevágó nagy fontosságú biztosítási ügyletek kötésénél a kizárólag üzleti szempontból és nagyobb részt idegen, a tetemes jövedelmet külföldre kivonó nagy tőkével nyereszkek alakult részvénytársaságoktól; másrésztől pedig biztosítja a gazdaközönség jogos érdekei védelmét, annak megerősödését, önha-

tározást és megveti a biztos alapot arra, hogy a gazda-közönség általában a társadalom maga vegye kezébe közérdeklő ügyeinek elintézését és vezetését.

Ezen szövetkezet létesítése által egy egészséges verseny fejlődik ki, melyben minden kockázat és aggodalom nélkül részt vehetünk.

Nem csak gazda-közönségünk, de még közsegeinkre is előnnyel jár a szövetkezetbe való tömeges belépés, mert üzlet részek jegyzésével kedvező alkalmuk lesz arra, hogy költségvetésük keretében törzsvagyonukat növelhessék, s az alapítványi és üzletrészek kamataiban rendes évi bevételt fognak találni.

Vegyük tehát e kérdést lelkiismeretesen fontolóra s anyagi erőnkhez képest ne zárkozzunk el az elől; hanem minél számosabban csatlakozzunk azokhoz, kik gazda-közönségünk jól felfogott érdekéből az üdvös intézmény létesítésén fáradoznak.

Alispáni jelentés.

Vármegyénk közállapotáról a lefolyt negyedévről *Bornemisza* László alispán a legutóbbi vármegyei közgyűlésen következő jelentést terjesztette be:

Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedévi állapotáról, van szerencsém rendszerinti tisztii jelentésemet, a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Mult nyári rendes közgyűlésünk idejétől oly különös esemény, mely a vármegyei közigazgatás rendes menetét megzavarta vagy éppen akadályozta volna, elő nem fordult.

A vármegyei tisztikar törvényszerinti kötelességének általában és a viszonyokhoz képest megfelelni igyekezett s a közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényszerű elintézését nyertek.

A vármegyei tisztikar létszámában ez idő alatt személyes változás nem történt.

A hivatalos tevékenység mérvének megítélésére általában az ügyforgalom szolgáltatván lehelyesebb alapot, tiszteletteljesen jelentem, hogy e folyó évben, e hó 20-áig bezárólag beérkezett hivatalomhoz 25022 köz-

kalendárium ugyanis azelőtt a csillagászoké volt. A nagy univerzum uralkodott benne, a földből pedig csakis az, a mi a magasságban volt, a felhők, a szelek és a viharok. A Kincses Kalendárium az esztendő, az emberi cselekvés keretét, visszahódította az ember számára. Elvégre is nem a csillagászat szempontjából nevezetes nekünk az év, hanem azért, mert az életünknek stációja. Az a tizenkét iv, a mely a Kincses Kalendáriumnak szorosan vett naptári része, az esztendőt az ember gyakorlati életének szempontjából nézi. A naptárt szoros összefüggésbe hozza a mindennapi élettel. Meglátja a hétköznapiakat is és intzi a teendőiket. A Tennivalók fejezetben, a mely a gazdaság, a ház, az udvar, a konyha tanácsadója, az Emlékeztetőben, a mely a kereskedelem figyelmeztetője és a minden napnak szánt rubrikás lapokon, a melyek cselekvésnek ellenőrzői és a háztartásnak számadókönyve. Minden hónapnak egy-egy ivet szentel; mintha minden hónapról külön kalendáriummal szólna. A vasárnapi evangéliumok, az időjárás, a csillagászati események, minden nap legnevezetesebb történelmi emléke, a sorsjegyek húzása, azonkívül bőséges, érdekes és tanulságos olvasmány: ez azoknak a külön hónapi kalendáriumoknak a tartalma. A szigeteket az óceánban. Nagy apparátus kellett hozzá, hogy a hétköznapi, az emberi cselekvés műhelye, megszerezhesse méltó és kellő helyét a naptárban, a mely eddig a vasárnapot, a szalont uralta. A Kincses Kalendárium szinte demokratizálja a naptárt.

Valamelyes konzervativizmust mégis tanusít, a mikor a Család-nak szánt lapokkal kezd a kötetet. Apá-

T Á R C Z A.

A gyakorlati élet lexikona.

Vajjon tudomány-e vagy csak ügyesség a gyakorlati élet? Talán még azok sem mernek erre a kérdésre megfelelni, a kik máskülönben a fogalmaknak szigorú őrzői. A kik kézzel-lábbal kapálóznak, a mikor valahonnan tágitani akarják a tudomány körét. A gyakorlati életet az új világ kiforgatta a maga régi formájából. Már nem az a régi jártató-tér, a melyet a hagyomány pórázára kövte jártunk körül. Sűrű rengeteggé lett, a melyen magunknak kell utat keresnünk. Nem is keresnünk, hanem egyenesen hasitanunk. Az új élet maga száz bajával, ezer gondjával, sok sűrű nehézségével, kiméletlen versengésével, tenger körülményével olyan a régi egyszerű gyakorlati élet mellett, mint a másina a régi, szimpla szerszám mellett. A primitív hagyomány olyan vezető ma az újfajta életkörülmények bonyodalmaiban, a milyen az a mult századból föltámadt természet-tudós volna, a kinek a Darwin s a Meyer Róbert természettudományában kalauzolni kellene bennünket. A mikor a polgárnak és az államnak, az embernek és a társadalomnak egymáshoz való viszonya mind megannyi finom részletté lett, a mikor a világnak az az irányzata, hogy mindenképen decentralizálódjék, a mikor a régi, kijárt, széles uton való kényelmes czammogás helyébe az utvesztőben való sietség került: bizony rászolgált a gyakorlati élet a tudomány elnevezésére.

Ennek a tudománynak a könyve az a süritett lexikon, a melynek Kincses Kalendárium a neve. „A gyakorlati élet általános útmutatója.“ Most jelent meg negyedszer, jó előre köszöntve az 1900. évet. A nagy esztendőt, a melylyel letűnik századunk. A fölvilágosodás híres százada, a mely a világosságnak hol elsötétülésével, hol kiragyogásával azt igazolta, hogy a világosság mindig csak akkora, a milyen az ember megbír. Ha valaki megírta volna az 1800. év gyakorlati életének útmutatóját s most összehasonlíthatnók a két könyvet, hogy megmérhetnők rajta az ember haladását! Milyen mások lettek a hétköznapiak és a gondjai! Es milyen más lett az érdeklődése. Milyen kár, hogy nem vethetjük egybe az emberiségnek azt a két dokumentumát! A mi különben bibliografiai szempontból is érdekes volna. Megláthatnók a könyv hatalmas fejlődését. Az egyik — ha megírták volna — sorvadásos almanak, arany szegélyű papirosos szomorú finomságra epekedő, szögletes betűvel nyomtatott könyv volna, a másik duzzadó egészséggel ötszáz lapon három-négy jókora kötetnek a tartalmát közli. Ötszáz lapon ennyi betű nem is tudom, hogy fér el! Es azonkívül annyi magyarázó kép és jegyzékes rubrika. Az egyik annak a holdkórosságnak volna a betege, a mely a világot rázó viharok közepette is csak a holdas égboltot bujta, a másik a XIX. század végének Kincses Kalendárium, minden sorával a gyakorlati életet szolgálja.

Ha Littrow, a Kalendariografia tudós írója, bepillantana a Kincses Kalendáriumba, ugy érezné magát, mint a kinek a hazáját idegen uralkodó foglalta el. A

Legolcsóbb bevásárlási forrás órák és ékszerekben!

Tigerman Adolf és Társa órás és ékszerészek

Rimaszombat, Erzsébet-tér és Kossuth-utca sarok, a vármegyeház mellett.

Tulhalmozott nagy raktár folytán a **legolcsóbb árban** ajánljuk **arany és ékszer** árúinkat, valódi svajeci **arany** és **ezüst zsebórákat, fali- és inga-órákat**, valódi **ezüst evő-készleteket** stb. stb. Óra- és ékszerjavításokat **saját műhelyünkben jótállás mellett** készítünk. — Régi és törött aranyakat a legmagasabb árban vesszünk Nagy raktár china-ezüst árúknban. Kiváló tisztelettel

Tigerman A. és Társa órás és ékszerészek és a m. kir. államvasutak pályáórása.

igazgatási, — 88 elnöki, — 2139. közigazgatási bizottsági, — 762 erdészeti bizottsági, — 161 kihágási és 168 központi választmányi s így összesen 28340 szám úgydarab.

Összehasonlítva az úgydarabok fenti 28340 számát a múlt évi úgyforgalom 27912 úgydarab számával, kitűnik, hogy ez évben az úgyforgalom 428 számmal növekedett.

A vármegyei közigazgatási — árva és gyámhatósági kiadásokról valamint ezek fedezetére szolgáló bevételekről az 1900-ik évre elkészített költségvetés, mely szerint a kiadás főösszege 181550 korona — a fedezet főösszege pedig 165235 korona — s így 16315 korona állami pótvadalmazás kérelmezése által fedezendő hiánnyal irányoztatik elő, az állandó választmány beható tárgyalása után, ezen közgyűlésünknek fogja, — ez alkalommal, a tisztizetéseknél a kiküldött bizottság véleményes jelentése alapján, javaslatba hozott aránylagos felemelése folytán — kiválólag nagyfontosságú tárgyát képezi.

Uti ügyeinkre áttérve, nem mulaszthatom el ez alkalommal sem következetesen eddigi jelentéseimhez, annak felemlítését, hogy a vármegyei utadónak késedelmes beszolgáltatása következtében, uti ügyeink rendes vezetése és kezelése sok nehézséggel van összekötve s hogy a folyamatban levő munkálatok akadálytalan végrehajtása, az által, hogy az érdembérek kiutalványozásánál, az utipénztár állásával a kellő arány megtartva legyen s a munkálatok előhaladásához képest, mind e mellett, a vállalkozók esedékesei érdembérek méltányos kielégítést nyerjen — körültekintő gondosságot igényel, — annyival inkább, mert utipénztárunk tartalék alapjának 50000 frtra leendő felemelése céljából, a Tekintetes vármegyei közgyűlésnek egyes gondoskodásából határozatilag engedélyezett — és a Nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium részéről is elvben már jóváhagyott 35000 frt törlesztési kölcsönnek felvétele, mind ez ideig azon okból nem volt végrehajtható, mivel a pénzpiac kedvezőtlen helyzete miatt ily kölcsön általában, évek hosszú sorára el nem fogadható megterhelő feltételek mellett lenne ez idő szerint megköthető. — Utipénztárunk érdeke tehát, a pénzpiac helyzete javulásának beérését várja.

A folyó évben utadó fejében kivetett 91778 frt 81 kr.
A múlt évről tényleges hátralék volt 20674 frt 66 kr.

Összesen befizetendő volt: 112453 frt 47 kr.
Ebből töröltetett 3382 frt 23 kr.

Helyesbített tartozás volt 109071 frt 24 kr.
Erre folyó hó 13-ig befizetett 60639 frt 34 kr.
marad tehát hátralék 48431 frt 90 kr.

Ezen gyakori szorgalmazás és legszigorubb közgyűlési határozatok dacára, még mindig tetemes hátralék valódi és közvetlen okát, azon általam már évek óta következetesen hangsúlyozott körülményben találja, hogy nagyszámú kisközsegeink előjárásainál hiányzik a hivatalbeli kötelesség teljesítésének érzete és ereje, hogy a vármegyei adókat idejében behajtsák, nyilvántartsák és a vármegyei pénztárba beszovaltassák.

Az idei termés kedvező eredménye mellett, tekintettel vármegyeink lakosságának általában kielégítő vagyoni és kereseti viszonyaira, és tekintettel azon körülményre, hogy az utadó elszámolása az egész vármegye területén, a vármegyei számvétség közbenjöttével múlt évben teljesített — az utadó hátralék elfogadható indokát másban, mint a behajtás körüli eljárás erélytelen voltában, nem találhatja.

Hivatkozással e tekintetben hozott közgyűlési határozatainkra, tiszteletteljesen előterjesztem, hogy járásbeli főszolgabiráinkat és városi polgármestereinket ez alkalommal is a még hátralékban levő utadónak, szükség esetén végrehajtási eljárás alkalmazása mellett, személyes felelősség terhe alatt, oly módon behajtására utasítani méltóztassék, hogy a még fenálló utadó hátralékok, mint legkésőbbi határidőre, folyó évi december hó 25-ik napjára behajthatassanak és a vármegyei utipénztárba beszovaltassanak.

A betegápolási alap még a múlt évi ápolások után fennálló kiadásainak fedezetére ez évben 9353 frt 44 kr adatot ki, — s e célra közgyűlési határozatban nyert

felhatalmazás alapján, előlegképen a vármegyei közkörház alaplól eddig 3000 frtot utalványoztam.

Hazánk ezredéves fennállásának országos megünneplése alkalmából megszavazott pótdó címén ez évben kivetett 13771 frt 27 kr, ebből befizetett 5786 frt 13 kr. hátralékban maradt 7985 frt 14 kr.

A hátralékban maradt ezen pótdó behajtására nézve, a szorgalmazó intézkedést saját hatáskörömben megtettem.

A szerzett megbízható értesülés, hivatalos jelentések és közvetlen tapasztalatom alapján örömmel jelenthetem, hogy a lakosság anyagi helyzete az ez évi termésnek általánosan kedvező eredménye és kielégítő kereseti viszonyok folytán teljesen megnyugtató. — Vármegyeink felső részében, a korai fagyok ugyan okoztak jelentékeny károkat, azonban a takarmány és burgonya-termés itt is eléggé kedvező lévén, ez évben a lakosság megélhetésének biztosítása érdekében különös intézkedések megtétele, gondoskodásunk tárgyát nem fogja képezni.

A személy- és vagyonbiztonság ez idő alatt a vármegye területén nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

Azonban általános a panasz a kóbor oláh cigányok által vándorlásaik közben elkövetett s már tűrhetlenné vált kihágások miatt. — Ennek megakadályozása céljából, folyó évi június hó 22-ről 15053. sz. a. kelt rendelettel — támaszkodva a múlt évi július hó 14-én hozott közgyűlési határozatunkra — a legerélyesebb korlátozó intézkedést megtettem s a csendőrségi szakasz parancsnokságokat a csendőrségi őrsőknek megfelelő oly irányú utasításra végt megkerestem, hogy a községi előjáróságokat a rendelet végrehajtásánál készséges támogatásban részesítsék.

Azonban meggyőződést szereztem, hogy a korlátozó intézkedéseknek nincs meg a kívánt sikeres eredménye, mert a kóbor cigányok kisebb csapatokra eloszlanak ugyan, de előleges összebeszélés folytán egyes gyűhelyeken ismét oly tömegekben verődnek össze, hogy sokszor erőszakos és tetteles fellépésekkel szemben, a csendőrségi közbelépés a legtöbb esetben igény'e vehető nem lévén, — a községek előjáróságai erélylyel fellépni s őket eltávolításra bírni nem képesek.

Vármegyeink lakossága ezen tűrhetlenné és veszélyessé vált jogosulatlan háborgatásoktól, csak is ezen kóbor cigánycsapatoknak vármegyeink területéről véglegesen leendő eltávolítása és kitiltása által lenne megóvható.

A vagyon- és személybiztonság, valamint a lakosság nyugalmanak megóvása érdekében, tisztelettel ki-folyó kötelességemnek tartom, ez alkalommal újabban is előterjesztést tenni a Tekintetes vármegyei közgyűlésnek, hogy a kitiltás tárgyában alkotott és a szomszédos törvényhatóságok területén érvényben lévő és azokkal teljesen azonos intézkedést tartalmazó szabályrendeletünknek jóváhagyása érdekében, a Nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz, a helyzetet teljes őszinteséggel felvilágosító és indokolt feliratot, újabban is intézni méltóztassék.

Az utóbbi fél év alatt, a kivándorlás vármegyeink területéről oly mérvet öltött, hogy erre már fel kell hívnom a Tekintetes vármegyei közgyűlés figyelmét. — A folyó évi július hó 1-től ugyanis külföldre szóló utlevél 357 egyének adatot ki, ebből 6 Európa területére, — 351 azonban Amerikába való utazásra szállott. — Mennyiben azt tapasztaltam, hogy több esetben az előbb Amerikába már kiutazott család fő kivánságára, családjának tagjai is utána mennek; az egész család kiutazása már végleges kivándorlásnak tekinthető. — Eddig ez irányban korlátozó rendszabályokat nem léptettünk életbe, azonban ha a tömeges kiutazás hasonló mérvben jelentkeznék, — ez ügy is már legközelebb különös figyelmünket és gondoskodásunkat igényelné.

A vármegye területén ez évben könyöradamány gyűjtésre 13 egyének adtam engedélyt, 30 napi időtartamra.

A közegészségi állapot — tekintettel arra, hogy járványos betegségek nagyobb területre kiterjedőleg uralgólak fel nem léptek — kielégítőnek mondható.

Azonban az elmebetegségek szaporodása tapasztaltatott újabb időben s ezen szerencsétlen betegek elhelyezésére sem vármegyei közkörházunkban, sem az országos elmeegógyintézetekben elegendő hely nem lévén,

inknak is a kalendárium volt a házi anyakönyvük, nekünk is családi matriculánkul szolgálhat az az egész füzetre terjedő rubrikás fejezet, a melybe minden képzelhető családi körülményünket följegyezhetjük. A régi naiv följegyzések helyébe a családi életnek rendes könyv-vitele lép, az intimtást fölvaltja vagy talán csak megtoldja a pontosság. Talán a konzervatívizmus ösztökélte a kalendárium második fejezetét is. A mely az esztendőt a maga naptári viszonylataiban mutatja be. Mint az örökség részét az Örök Naptárban, mint életünk részét a genialisan szerkesztett határnapemléketekben, mint a történelmi fejezetét az 1900. év kronológiájában, mint a mindennapi élet keretét a vallási és törvénykezési nevezetes momentumok felsorolásával.

Hogy azután befeljezte az esztendőnek tárgyalását, belefog az esztendő tartalmának, a gyakorlati élet szükségleteinek szemlélésébe. Előbb azonban ünnepi bucsú mond a letűnő századnak, a melynek maga is egyik emlékévé lesz. Lefesti „A tizenkilencedik század” című 48 hasábnyi fejezetében a század kulturmozgalmait. Nem a dióhéj-stilus léhaságával, hanem a század nagy munkáján érzett büszkeséggel. Az a fejezet műtörténelem, a tudományok történelme, a technológia fejlődésének s a technika vívmányainak képe, az ipar és kereskedelem haladásának krónikája: egy egész könyvtár rövid kivonatban. Nem adatok tolongása, hanem megismerés. Szinte láttam az emberiség nagy energiájának matematikai képzetét, a mikor a fejezet olvasása közben a század dicsőséges munkája megelevenedett előttem. Mért hogy nevetünk azon az adomabeli emberen, a ki arra volt büszke és semmi egyébre, hogy ő — kortárs?

Csak olyan büszkeség az, akár a sovínizmusunké. Jogos büszkeség. Lám a magyar büszkeség jogosságának ott vannak mindjárt a dokumentumai a kalendáriumnak abban a két fejezetében, a melyek Magyarország történetét mondják el. Az egyik dátumokban, a másik a régi királyok képeit magyarázva. És a kultur-ember büszkesége is egész adata, a világ híres festői-

nek történelmi táblázatában utalhat. A Kincses Kalendárium ezzel a tabellával is a gyakorlati életet szolgálja. Mert az esztétikai nevelésnek újból fölvirradt idejében a művészet a gyakorlati életnek lett a részévé.

Vajjon igazán a kulturmunkához tartozik-e a haditengerészetnek az a hatalmas fejlesztése, a melyről a Kincses Kalendárium egy másik fejezetében számol be? Tavaly a világ szárazföldi hadijerjét mutatta be, most a tengeri hadsereget. Azt a moderné lett armádiát, a melynek a gyarmatpolitikára felfangja, kapzsisága, armánykodása megint nevezetességet juttatott. Azok a táblázatok a versenyző tengeri hatalmaknak az adataik alapján valóóságos súlymérőit. Szinte kiszámíthatjuk a flottaháború esélyeit. És nagyot sóhajtatunk, ha végig tekintünk rajtuk. Akár csak az a jökedvű filozófus, a ki nem adta száz forintért, hogy egy garasa sincs. Hála Istennek, hogy nincs mit megvédenünk az Océánokon.

A honvédség fegyveréről szóló fejezet után, a mely részletes rajzaival a mai borderós korszakban föltűnést kelthet, a Kincses Kalendáriumnak az a híressé lett fejezete következik, a melyet államok lexikonának nevezhetünk. Mert a földrészek geográfiáján kívül az államoknak minden tekintetben való leírása van benne. Az alkotmányuké, államformájuké, lakosságuké, hadseregüké, gazdasági és kulturális intézményeiké és statisztikájuké. Az államfők és családjuk képes almanakja ennek az amagy is érdekes fejezetnek valami különös intimitást ad. Mert az emberi sors járását és az emberi élet idelelt szokásos, közönséges részleteit látjuk fönt a trónokon. Közelebb vagyunk egymáshoz minden korlát ellenére, ha így anyakönyvezve látjuk a legitimitás emberi részleteit.

Visszavisz a hősről való romantikus fölfogásba a Magyar fejedelmek és Magyarország királyai című képsorozat. Régi érme, metszetek, muzeumok, levéltárak őrizték meg számunkra. Csakis stilizált, idealizált királyképeket ismerünk, most a primitív művészet őszintesége mutatja be nekünk régi koronásainkat. Tudja Isten, a

vármegyeink területéről jelenleg is, közkörházi igazgató főorvosunknál 27 elmebeteg van felvételre előjegyzésben. — Elkerülhetlenül szükségesnek tartom ennél fogva, hogy az elmebeteg elhelyezésének és ápolásának kérdését, beható alapos tárgyalás után, a lehető rövid idő alatt oly irányban oldjuk meg, hogy vármegyeink ezen szerencsétlen szenvedő lakosai, közkörházunkkal kapcsolatosan külön e célra berendezendő épületben gondos ápolást találjanak.

Mennyiben pedig közkörházunk telkén ily külön épület felépítése célszerűen ki nem vihető, a beltelkek árának emelkedése folytán más alkalmas helyen új épület emelése tetemes kiadásokat igényelné — körházi igazgatóval történt megállapodás folytán, a felhatalmazást vagyok bátor kikérni a Tekintetes vármegyei közgyűléstől arra nézve: hogy az elmebeteg osztálynak közkörházunkkal összeköttetésben, külön e célra berendezendő bérházban leendő állandó elhelyezésére nézve a tárgyalásokat megindíthassuk, hogy eljárásunk eredményéről jelentésünket — tekintettel az ügy sürgős elintéztését igénylő fontosságára — már legközelebbi alkalommal előterjeszthessük.

A hasznos házi állatok egészségi állapota kedvezőnek nem mondható.

Sertésvész ez évben fellépett és megállapított: 111 községben, — megszünt 52 községben, — még ez idő szerint zárlat alatt van 59 község.

Takonykór eset a lovak között előfordult 4 esetben, — megszünt Antalpusztán és Rozsnyó városban, — még zárlat alatt vannak a gyanús állatok: Helpán és Alsó-Bátka községben.

Veszétség előfordult 8 községben, — lépfene 2 községben, — ragadós száj- és körömfájás egy községben és sertésorbáncz egy községben.

A szükséges óv- és gyógyintézkedések foganatba vételét minden egyes esetben elrendeltem és az ellenőrködő felügyelet gyakorlata iránt az intézkedést megtettem.

A vármegyei kezelés alatt álló összes pénztárak és alapok kezelésének rendszerinti havi vizsgálata általam bizottságilag pontosan teljesített, — a kezelés minden pénztárban teljes rendben, a készpénz felszámoltván, hiány és felesleg nélkül, a pénztári feltelet képező takarékpénztári betétkönyvek, értékpapírok, kötvények és egyéb értékek teljes rendben és hiány nélküli állapotban találtak.

Tervek és vázlatok.

IV.

Következne a muzeum kisipari osztályának rövid ismertetése.

Itt a jeles mesteremberek rokon-iparágak szerinti csoportosítva mutatnák be érdekesebb munkadarabjaikat. — E célra részletes tervezet (kimutatás) volna készítenő a kisiparosok kiállítandó munkáiról. Ennek szakszerű kidolgozása az iparosokat illeti meg, mivel ők tudják legjobban mit szándékoznak az iparmuzeumban megtekintés végett kiállítani.

E végből talán valamely ipartestületi gyűlésen vagy a Gömörmegyében tartandó iparügyi kongresszuson maguk a résztvevő szorgalmas iparosok hoznának közösen határozatot.

Részemről — most a kezdet elején — csak tövönásokban jelezhetem a muzeum általános, egységes beosztását.

Nagy gondal volna szervezendő külön fém- és faipari s külön ruhászati szakosztály.

A fémipari szak osztályában a lakatosok, kovácsok, bádigosok, bronzmivesek, rézőntők, reszelőgyárosok, késművesek, vésők és a velők rokonfogalmozású iparosok állítanak ki nevezetesebb készítményeiket.

A faipari szakosztályban a faragók, az épület- és butorasztalosok-, kárpitosok, a koci- és kerékgyártók, esztergályosok, bogárók stb. faiparosok mutatnák be saját készítésű szép munkáikat természetesen valóságban vagy azoknak kisebbített nagyságú mintáit illetve rajzait. Mint faipari tárgyak itt volnának elhelyezendők a lombfűrészeti és berakási (intarsia) remek munkák is. — Továbbá ennek tőszomszédságában lehetne helyet kijelölni a legegyszerűbb faipari czikkék — u. m. a me-

históriai multra emlékeztet az a kötetnyi fejezet is, a mely az Idegen szavak gyűjteményét tartalmazza. Hiszen azt az óriás szóhalmazt magyarázza, a mely régi időkben a görög, latin, olasz, német befolyás alatt került magyar nyelvünkbe. Sajnos, ma is, a mikor az új fogalmak csak úgy özönlnek ránk és a publicistika és a politika pedig ontja a sok idegen műszót, egyre gyarapszik. Oktatás, magyarázat, tanács, ezek vonulnak végig az egész Kalendáriumon. A pályaválasztásról szóló czikk éppen a legnehezebb utvesztőben ad utmutatást. Ki hová adhatja ilyen-olyan iskolát végzett gyermekét. A gyermek gondozását, a csecsemőt, ismerteti egy másik fejezet. Másutt vaskos könyvek tanítják a fiatal anyát a csecsemő ápolására. Ilyen egész könyvnek a tanulsága szólal meg abban a fejezetben.

Természetes, hogy az általános sport korszakában a gyakorlati élet utmutatója külön kötetre való közleményben emlékezik meg a magyar athletika rekordtáblájáról, a kardvívás elméletéről, a melynek a kísérő pompás képek megadják a gyakorlati oktatás értékét is, hogy részletesen számol be a párbajszabályokról, hogy rajzlat és magyarázószöveggel tanítja a krosztjátékot és a praktikus életre való tekintettel ismerteti a kutyatenyésztést és kutyatartást.

A Kincses Kalendárium tartalmának tizedrészét sem említettem meg. Van benne vagy száz oktató, ismertető, utmutató, kisebb-nagyobb czikkely. Olyan mozaik darabok, a melyek közül talán egyiknek sem volna szabad hiányoznia, mert különben töredékké lenne a naptár. Pedig a tavalyiból hiányoztak s a jövő esztendei megint néhány száz új közleménnyel fog szolgálni. A gyakorlati élet lexikona soha sem lehet teljes, annál csudálatosabb, hogy ez a most megjelent kötet éppen a teljesség hatásával hat. Talán azért, mert minden egyes közleménye azt a gondolatot kelti az olvasóban, hogy még éppen csak arra a czikkre volt kíváncsi.

Viharos.

gyéni felső vidéken egyes helyeken házi iparilag készült sötétork, fakanalak-, turista-botok-, kosarak-, seprők- és pipaszárak — számára.

A ruhászati szakosztályban rendeztetnének el a szabók, kalaposok, cipészek, varrónők stb. figyelemre érdemes készítményei.

A bőripari csoport a bőrgyárosok, timárok, nyergesek és szígyártók részére lenne fentartandó.

Szükség volna azután külön női ruhaosztályra, melybe egyúttal a női kézimunkák tartoznak. Ezen osztályban időről-időre pl. az iskolai nagy szünidő kezdetén a gömőri leányiskolákban készített kiváló női kézimunkákból lehetne igen szép kiállítást rendezni. — Ugyanekkor volna rendezhető ily ideiglenes gyűjtemény a középiskolai növendékek slóid-ipari és az iparos tanulók jelesebb munkáiból.

A női ruhaosztályban még igen tanulságos gyűjteményt lehetne csinálni a régi érdekesebb divatu ruhákból, valamint a jelen század divatmozzanatainak hű képét mutató ruhanemű sorozatából az egyes ruhák áráinak feltüntetésével; melyből rendkívül hasznos következtetéseket vonhatnánk arról: hogy milyen folytonos alakváltozásoknak van alávetve a női ruha az örökösen megújuló divat folytán és mennyire rontja gyakran — a ezélszerűséget figyelmen kívül hagyva — csak pénznyereség s a női hiúság kielégítése kedvéért kieszt — esetlen alakokban bővelkedő — szeszélyes divat a magyar nő természetes jó ízlését. — Gyakran a még teljes jó állapotban levő ruhákból csekély átalakítással — sok nő egészen ösztönszerűleg — igen esinos, használható ruhát tudna készíteni, mégis lektüdi ezen természetes szépségét ösztönét és a — nem ritkán ízléstelen — divatnak hódol.

Mennyi haszontalan pénzkidrást okoz ez a divatmajmolás, mennyi pénz megy haszontalan fényűzési és piperetárgyakra egy több tagú család háztartásában.

(E tárgyak nem tartoznak ugyan a szorosán vett háztartáshoz, de a furfangos nők rendszeren annak terhére szokták elszámolni, hogy a ruhászati cikkek számlája kisebb összeggel legyen terhelve; azért az élelmes férj jól teszi, ha a háztartási költségek számon tartása végett külön ruhászati és külön élelmezési rovatot vezet, a fényűzési- és piperetárgyakat, no meg a dohányzási kellékeket pedig bátran elkönnyelheti a haszontalan kiadások rovatába.)

Vége külön osztály volna szervezendő a könyvnyomási, fényképészeti, festészeti, szobrászati, valamint a nagyobb értékű — a nemes fémből készült vagy igen finom kivitelű — iparművészeti tárgyak részére. — Ebben helyeztetnének el időszertinti (chronologiai) sorrendben az egyszerű és színes nyomású — Gömörmegyét szellemileg érintő — könyvek, újságok, szinlapok, meghívók és egyéb ezen szakbavágó készítmények is.

Továbbá a gömörmegyei gyártelepekről s egyes vadregényes vidékekről készített fényképek, esetleg víz- vagy olajfestékekkel kidolgozott kisebb tájképek, az ezekhez való művészi kivitelű keretek.

A dobsinai jégbarlang, az aggteleki csepőkőbarlang, a sztraczenai völgy, a szadellői völgy, s más szép vidék-részletek és régi várromok fényképfelvételei, valamint a műkedvelők különféle készítményei.

A gömörmegyei képes levelező-lapokból is igen változatos sorozat gyűlne össze, ámbár azok — sajnos — mind külföldi mintézetekben készülnek.

Nagyon érdekes volna a megyénk növény- és állatvilágának illusztrálására szánt erdészeti — vadászati csoport.

Ez is az iparosok képzésére való tekintettel úgy állítanék össze, hogy sorozatosan feltüntetné a nálunk leginkább termő élőfák technológiai mintáit; a fák kéregalakulásait, virágait, leveleit s ipari ismertető jeleit, ugyanint az egyes fafajok hossz- és keresztmetszetét fényezett és fényezetlen állapotban.

Ezzel befejeztem a gömőri iparmúzeum tervének vázlatosan körvonalozott ismertetését.

A részletes kivitelű terv végleges megállapítása azonban — a megvalósítását közvetlenül megelőző vagy vele egyidejűleg s az ezt megkönnyítő kisebb-nagyobb eltérésekkel — legzélszerűbben a múzeum helyszínén menne végbe.

Ugy tünik nekem, mintha már látnám azt a nagy változást, melyet az iparmúzeum különösen a fiatal iparosok szellemi életében okozni fog.

Szellemi életük alapja, a lélek még fiatal és mőhőn fogja befogadni a haladó korunk szellemének nagyon is megszívlelendő intéseit. — Korán fogják belátni, hogy az ipari pályán való boldoguláshoz is némi szellemi tőke, szakismeret szükséges, melyre csak mesterségükben való rendületlen kitartás és fáradságot nem ismerő vasszorgalom által; a szakjuk körébe eső technikai ismeretek gyakori olvasása és szorgalmas tanulása által tehetnek szert.

Mint fognak lassan leszokni a koreszmázástól, megtanulják kerülni az erkőlesrontó és a — családirag jól nevelt fiukat is tévutra vezető — rossz társaságot s a jó erkőlesű ifjúságot is megmételvező hirhedett mulató helyeket.

Mint fogja iparos tanuló és segéd egyaránt félre-rakni megtakarított filléreit vagy esetleg rajzfűzetet, rajzeszkőzt vásárolnak értők; megszokják a takarékoságot és a füsttel, porral s fertőző baccilusok által telített egészségtelen levegővel megtöltött helyiségeket óvatosan kerülve, fel fogják keresni az iparmúzeumot, hogy ott legalább minden hónapban egy-két vasárnap délután a műsáknak szenteljenek.

Reformáció-ünnepély. A helybeli egyesült prot. főgimnázium tornacsarnokában október 31-én délelőtt egyházas jellegű reformáció-ünnepély folyt le több igazgató-választmányi tag és érdeklődő vendég, a tanári-kar és az ifjúság jelenlétében. Ez elhangzott „Jőjj el szentlélek Isten!” ének után *Czinke István* ev. ref. lelkész, főgimnáziumi hittanár remek és megható alkalmi imát mondott. Ezután az énekkar a Hymnuszt énekelte el. *Böhm János* tanár tartotta meg ezután ünnepi beszédét, melyet kiváló gondolattal s nagy készséggel állított össze. A reformáció történetéből értelesen vonásokkal festett képet tárt a figyelmes hallgatóság elé. *Farkas N.* gimnáziumi tanuló „Az apostol” című verset szavalta el szépen és hatással. Végül az ifjúság „Erős várunk nekünk az Isten” kezdetű ének eléneklésével bezárta az ünnepélyt.

Miniszteri megbízás. A vallás és közoktatásügyi miniszter vármegyénk két felekezeti főgimnáziumának és pedig a rimaszombati egy. prot. és a roznói ág. ev. főgimnáziumoknak a meglátogatásával és azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával *Dunay Ferenc* kir. tanácsos, beszterezebányai tanker. főigazgatót bízta meg.

Esküvő. *Bleier Leo* körorvos kedden délután 1 órakor tartotta esküvőjét *Dickmann Annával* a helybeli izr. templomban. A fiatal párhoz *Singer S. Leo* rabbi szép beszédet intézett. Tartós boldogság kísérje a frigyet!

Adomány. *Dr. Löcherer Tamás* elhalt kedveseinek emlékére koszoru megváltása címén 5 frtot küldött *Bornemisza Lászlóné Fehér-Kereszt* egyesületi elnöknek kezéhez a gömörmegyei gyermeknevelőkéhez javára. Fogadják a nemes adakozó az egyesület forró köszönetét.

Eljegyzés. *Kajaba Árpád* pohorellai jegyző október hó 26-án eljegyezte *Miskolcson Czelláth Gizellát*, *Czelláth Bálint* ottani ügyvéd szép leányát. Boldogság kísérje a jegyeseket!

Kinevezés. *Liszka Károly* végzett gazdaszt és tart. es. és kir. huszártisztet, özv. *Liszka Józsefné* szép készültsgű fia a gróf *Károlyi* uradalomhoz neveztetett ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter *Fodor Zoltán* sajtó-szt.-péteri járásbírósi aljegyzőt a nagy-rőcei járásbíróshoz helyezte át.

Műkedvelő előadás. A polgári olvasókör szinpad fölhatásán előadott prólógot „A műsák örömé”-t, s a „Várőteremben” című egy felvonásos vígjátékot november hó 11-én közkívánatra megismétlik. — Az előadásra a jegyek özv. *Miskolczy Istvánné* czukrárszádjában előjegyezhetők.

Jubileum. A helybeli egy. prot. főgimnázium „Tompá kör”-e, mely eredetileg „Kazinczy-kör” volt, m. hó 29-én ünnepelte fennállásának 40-ik évfordulóját. Ez alkalommal *Pitta Lipót VIII. o. t.* hatáson szavalta el *Fráter Lajos* „Negyven év visszhangja” című szép alkalmi ódáját, melyet térszűke miatt csak jövő számunkban közölhetünk.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Kapor János* városi ideigl. adószedőt, okl. körjegyzőt a helybeli pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű irodatisztte nevezte ki.

Halálozás. A rimaszécsi róm. kath. iskolának hosszú éveken át volt köztisztelő és szeretetben álló kántortanítója: *Nagy István* a mult szombaton Sávolyben fiánál — hol nyugalomba vonulását töltötte — hirtelen elhunyt. A halálesetről a család a következő gyszjelentést adta ki: „Nagy Mária özv. *Petrőczy Istvánné*, mint testvér, *Szepessy Károly* feledi plebános, mint sógor, *Nagy Mária*, *Nagy Erzsébet* férj. *Csorba Kálmánné*, *Nagy Kálmán* sávolyi plebános, *Nagy Viktória*, *Nagy Gyula*, *Nagy Margit* férj. *Rakovszky Andorné*, mint gyermekek, *Csorba Kálmán*, *Fürj Miklós*, *Rakovszky Endre*, mint vők, *Fürj Erzsike*, ifj. *Csorba Kálmán*, *Rakovszky Gyula*, mint unokák, a széles körű rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a szerető testvér. felejtethetlen jó apa, sógor, ipa, nagyapa s szerető rokonnak *Nagy István* nyugalmas-ot rimaszécsi róm. kath. kántor-tanítónak 1899. évi október hó 28-án reggel 8 órakor a halotti szentsegek ájtatos felvétele után szívszélhűdésben életének 70-ik évében történt hirtelen elhunytát. — A megboldogultnak hült tetemei Sávolyban történt beszterelése után a rimaszécsi sarkertben folyó hó 30-án d. e. 10 órakor fognak a földmáadás boldogító reményében nyugalomra tetetni. — Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 30-án fog érte az Egek Urának bemutatatni. „Az örök világosság fényeskedjék neki. Béke lengjen áldott porai felett!”

Halálozás. *Dusza Károly* horkai körjegyzőt sulyos csapás érte, a mennyiben fia a szép reményekre jogosított *Barnabás* sárospataki állami képezdei növendék okt. 27-ikén rövid betegeskedés után 18 éves korában elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

Próbabál. *Dobránshy János* helybeli táncztanító m. hó 28-án kezdő és haladó növendékeinek táncművészetében szerzett szép előmenetelét kitűnően sikerült próbabálon mutatta be. Gyönyörű látvány volt a pároknak szép sorrendben való felvonulása a mester vezetése mellett, s a szép számmal egybegyűlt szülők, rokonok stb. nem győzték eléggé legeltetni szemüket a reményteljes szép ifjúságon. — A növendékek a különböző tánczokat igen ügyesen mutatták be, s a táncztanító meg lehet elégedve az elért sikerrel, melylyel mi is teljesen meg voltunk elégedve. A mulatságon pompás jó hangulat uralkodott, s hajnali 4 óra után oszlott szét a jókedvű közönség.

A gömörmegyei agarász-egylet kölyök- és elegyagar versenyeit 1. évi október hó 22., 23. és 24-ik napján a simoni és dobóczai vadásztérletjein tartotta meg. Első napon *Simoni község* alatt jött össze a társaság. 10 óra után a kölyök-verseny nevezetű lezáratván. A nevezések és összehuzások következőképpen esttek meg. — Kölyök-verseny nevezések: 1—2. *Holló Arzén*, „Csörgő” sárga és „tréfa” fekete. 3. *Szakall István*, „Szoknya” tigris-szürke. 4. *Br. Vécsey Alfonz*, „Parmezan” szürme. 5. *Hámos Aladár*, „Filkó” szürme. 6. *Farkas Zoltán*, „Filkó” fekete. 7—8. *Szelezcky Z.* „Lidi” fehér és „Hattyu” fehér színű agara. — A nyul keresésre 16—20 urlovas és számos uri fogat indult meg. Az első nyulat csupán hosszas keresés után sikerült kiugratni, de később nyulakban nem volt hiány, s a szép őszi idő és jó talaj kellemessé tette az agarászatot. — A kölyök

agarak közül különösen kitűnt *Br. Vécsey Alfonz* „Parmezan” nevű, saját nevelésű telivér, angol faj, és *Hámos Aladár* „Filkó” nevű, saját nevelésű agara, ez utóbbi azonban „Parmezán” által a II-ik összevetésnél leejtvetve a díjfutásban *Holló Arzén* „Csörgő” nevű agarával mérkőzött meg. E mérkőzésben győztesként „Parmezán” maradt fel. Ezek szerint a kölyök-verseny 100 frt értékű tiszteletdíját *Br. Vécsey Alfonz* „Parmezan” nevű agara, a 2-ik díjat, vagyis a tételek felét *Holló Arzén* „Csörgő” nevű agara érdemelte ki gazdájának. A kölyök-verseny befejeztével az elegyagar-verseny vette kezdetét, melyre a nevezések következőkben zárltak: 1—2. *Br. Vécsey Alfonz* „Makaroni”, 3 éves szürme és „Parmezan” kölyök szürme. 3. *Gr. Almásy Arthur* „Ternó” 2 éves szürme. 4. *Hámos Aladár* „Filkó” kölyök, szürme. 5. *Repezcky Andor* „Urfi” 5 éves tarka. 6. *Szakall István* „Kedves” kölyök, sárga. 7. *Holló Arzén* „Tréfa” kölyök, tarka. 8—9. *Hámos Zoltán* „Krampusz” 3 éves szürme és „Szellő” 2 éves szürme. 10. *Farkas Zoltán* „Hajnal” 2 éves szürme. Az elegyversenynek nagyon érdekes összehuzások voltak, mivel favorit-agarak kerültek össze. Az első két futásnál „Filkó” és „Ternó” minden érdekesebb mozzanat nélkül maradtak fel. A harmadik mérkőzésnél *Szakall István* magyar származású agara leverte *Br. Vécsey* „Parmezan”-ját. Mindkét agárnak gyors kirohanása van, hanem az angol „Parmezan” 5-ik nyulon futott, így nem futott oly vervele, mint az tehetségétől kitelt volna. Ennek tulajdonítható, hogy „Kedves” mellett kevesebb pointot csinált. Ezután futott *Br. Vécsey* ismert „Makaroni” és *Repezcky* „Urfi”-ja, mindkettő az előbbi éveken több nagy díjat vitt haza, tehát a mérkőzés nagyon érdekesnek ígérkezett, különösen „Makaroni” favorizáltak, mely már több billikumot és mult évben az országos agarászszövetkezet szolnoki versenyén a 2-ik díjat nyerte el. Azonban „Urfi” mellett a rövidbetet húzta. — Utoljára futott *Hámos Zoltán* „Krampusz” és *Farkas Zoltán* „Hajnal” nevű agara, az előbbi billikum-nyertes, a másik a mult évben vitte itt el a kölyök versenydíjat. Ezzel a második napi verseny befejeztével, a társaság szétoszlott, hogy a következő napon újult erővel folytassa az agarászatot. — Harmadik nap a dobriai fensikon volt a találkozás. Itt rendszeren igen jó nyulak tanyáznak. Sikerült is igen jó gyepi nyulakat kiugratni. Ezen futásoknál legjobban kitűntette magát *Szakall István* „Kedves” nevű agara, mely az előző napon *Br. Vécsey* „Parmezan”-ját, ez alkalommal pedig „Ternót” és „Filkót” legyőzve, a kétszer erővesztéssel felmaradt „Urfi”-val maradt fel a billikum-futásra. A döntő ütközetre a legjobb nyulat sikerült felverni, melyen eleinte „Kedves” nagy fölényvel dolgozott, de később a kitartóbb „Urfi” mellett lemaradt, úgy hogy a végáriát „Urfi” magának biztosította, s így az 500 korona értékű tiszteletdíját *Repezcky Andor* „Urfi” nevű agara nyerte el, a második díjat: a tételek felét pedig *Szakall István* „Kedvese” vitte haza gazdájának. — Az idei versenyen általában igen jó agarak vettek részt s eltekintve a díj-agarászat eredményét, sok szép futást láttunk. — Versenybírák: *Hámos Aladár*, *Putnoky Mór*, *Szelezcky Zoltán* és *Fáy Tóni* urak működtek közre. A gypmesteri tisztelet *Ragályi Kálmán* és *Repezcky Andor* urak teljesítették. — Ezzel a három napes agarászat befejeztével, a társaság legnagyobb része Rimaszombataba hajtattott, hol a kaszinó helyiségében fényes bankett volt, a mit késő éjjelig tartó jókedvű táncmulatság követt.

Tanulságos szűret. *Dráskóczy László* feledi főszolgabíró és földbirtokos nehány év előtt a serkei hegven levő természetlen és kopár területét jövedelmezővé óhajtván tenni, kísérletet tett a szőlő telepítéssel oly vidéken, a hol a szőlőművelés teljesen ismeretlen fogalom volt. — A merész vállalkozást mindenki kételkedéssel fogadta, és nem egy malitiosus megjegyzés kísérte. De az első kísérletek is igazat adtak az új vállalkozásnak, a szőlővesszők jól megfogantak, szépen fejlődtek, és évek mulva kitűnő szőlőt termettek. Ma már 16 hold van beültetve, s már a tavalyi év is biztató volt a szőlőtelep szép jövőjére, de a tűzpróbat a szőlő az idén állotta ki, a midőn az egész nyáron hűvös idő volt, és sokan azt jósolták, hogy a szőlő az idén nem érik meg érsre. E helyett ép az ellenkező történet, a szőlőfűrtök a legnagyobb czukortartalmat szolgáltatják, az első komolyabb termés 200 hektoliter mustot adott, nem számítva, hogy mintegy 30 métermázsza csemege szőlő nagyobb városok piaczára, így még *Kolozsvárra* is eljutott. — Ez az eredmény komoly tanulságot adhat minden megyénkbeli gazdának, hogy miképp lehet természetlen területeket kincses aranybányává tenni szorgalom, kitartás és természetesen egy kis tőke befektetés által is, mert küzdelem nélkül nincs eredmény. — A telep azonkívül óriási nagy gyümölcsössé is rendelkezik, a mely, ha egyszer egészében termőképes lesz, termése által az egész szőlő kultúra évi költségeit fedezni képes, s a szőlő jövedelem tisztán megmarad. — Ismertettük ezt, mert itt a magánérdek a közérdek terén mozog, alkotása által egy valóságos mintatelepet és utánzásra méltó példát adván. — Természetesen, ha venyigék elérik a teljes termőképeséget, akkor lesz még csak meg a munka teljes sikere. — Kívánjuk, hogy teljesüljön a latin példaszó: „Verba volant, Exempla trahunt”!

Vármegyei közgyűlés. A vármegyebizottsági közgyűlés második napján — mult csütörtökön — elfogadták a bizottság betérjesztett javaslatát a tisztí fizetések arányos felemelése tárgyában. A javaslatot felterjesztik jóváhagyás végett a belügyminiszterhez, s megbízta a közgyűlés a főispán vezetésével alatt az alispán és a megyebeli orsz. képviselőkől álló bizottságot, hogy a határozat megerősítését küldöttsgileg kérjék a minisztertől. — A főispán *Porubszky Imre* feledi és *Reményik Aladár* jolsvai szolgabírakat kölcsönösen áthelyezte és kinevezte *Diószeghy Dezsőt* tiszteletbeli főszolgabíróvá. — Örvendetes tudomásul vette a közgyűlés a földmívelési és honvédelmi miniszterek rendeletét, melylyel a mezei munkával foglalkozó tartalékosokat a fegyvergyakorlat elől felmentik. Annál kevésbbé volt örvendetes a kereskedelmi miniszter leirata, melylyel megtagadja a vármegyeinek egy segédmérnöki állás rendszeresítésére vonatkozó kérelmét. De mégis engedélyezi egy községi mérnök tartását s így ez ügy tanulmányozásával és a jövő gyűlésen való előterjesztés tételével megbízta a közgyűlés az alispánt. — A kereskedelmi miniszter leiratát a Rimaszombatban felállítandó agyagipar gyakorló műhelyre vonatkozólag azzal vették tudomásul, hogy az in-

tézmény létesítése érdekében a törvényhatóság a várossal egyetértőleg fog működni és az alispán a szükséges intézkedések megtételével megbizatik. — Vasvármegye közönségének feliratát a kötelező állami tűz- és jégkár biztosítása ügyében helyeslőleg tudomásul vette a közgyűlés, mely már két ízben kimondotta ez eszméhez elvileg való hozzájárulását. Most újból is elhatározta a vármegye közönsége feliratának támogatását. Az országgyűlés mindkét házhoz és a miniszteriumhoz intézendő felirattal. — A létesítendő Petőfi-ház alapra a közgyűlés 50 koronát szavazott meg. — Az országos magyar gazdasági egyesület megkeresését — hogy t. i. a törvényhatóság a gazdák biztositó szövetkezetének eszméjét karolja fel — helyeslőleg tudomásul vette a közgyűlés és 1000 korona értékű részvényével belépett az alapítók közé. Addig is, míg az általános kötelező állami biztosítás eszméje kivihető lesz, megkeresettek a járásbeli szolgabírák és a polgármesterek, hogy az eszmét a gazda-közönséggel ismertessék. — A kórházi bizottságnak a rendben talált számadásokra vonatkozó jelentése örvendetes tudomásul szolgált és a kórház érdemes igazgatójának a felmentvény szokásos fentartással megadtott. — A sziliczei bíró választása ellen beadott felebezés elutasított. — A közgyűlés második napján tárgyalatott a megyei székház építésére vonatkozólag a vállalkozó Mandel Hoffmann és Quittner czéggel kötendő szerződés is. Ennek szövege megállapított s az alispán megbízott azzal, hogy a vállalkozó czég vagy annak jegyzésére jogosított tagja aláírása után ő a megye közönségének nevében írja alá a szerződést.

Esküdtek utmutatója. A jövő évi január hó 1-től kezdve tudvalevőleg a bünygyi esküdtszék intezménye hazánkban is életbe lép. Mivel az esküdtek sorában a kereskedő és iparos osztály is, mint a polgárság zöme, jelentékeny részt vesz, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara figyelmébe ajánlja az érdekelteknek azt, hogy dr. *Rosenberg* Károly aradi ügyvéd „Esküdtek utmutatója” czimen egy munkát irt, mely kellő tájékoztatást és felvilágosítást ad a leendő esküdteknek. — A munka ára 60 kr. s kapható Aradon a szerzőnél.

Alapszabály megerősítés. A klenóczi magyar daloskör alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium október hó 23-án kelt határozatával megerősítette.

Tűz Pelsüzcön. Nagy tűz pusztított mult hó 27-én Pelsüzcön. A gömőri faipar részvénytársaság gyártelepén ugyanis éjjel 1/2 12 órakor eddig ismeretlen okból tűz támadt s ez a telepet teljesen elhamvasztotta, csak az irodai és főtiszi laképület maradt sértetlen. Az összes elégett gépek s nyers és kész anyagok teljes értékben biztosítva vannak az első magyar általános biztosító társaságnál.

Katonai kedvezmény iparosoknak. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a honvédelmi miniszter ur folyó évi szeptember hó 6-án 56331. sz. alatt körrendeletet adott ki a honvédparanesnokságoknak, hogy a tartós szabadságolásoknál az ipari munkásosztály körébe tartozók közül első sorban azok vétessenek figyelembe, kik valamely ipari szakiskolát végeztek. E kedvezmény t. i. azon iparos ifjakra bir előnnyel, kik egy évi önkéntességi szolgálatra nem jogosító ipari tanműhelyeket, ipari szakiskolákat végeztek.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: RÁBELY MIKLÓS.

A lapot közleményekkel ellátja: A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.

Magán-hirdetések.

Villanyos-telepek, csengők

felállítását és javítását jutányos áron elvállalja **Schwarcz Ignác** Rimaszombat, Kossuth-utca 21. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét a most érkezett legújabb divatu, művészi kivitelű

arany, ezüst * * *

*** * * ékszer és órákra**

felhívni, melyek egy része üzletem kirakatában láthatók.

SCHWARCZ I.,
(ezelőtt **Hertsko Bertalan**)
órák és ékszerész.

Árverési hirdetmény.

Jolsva város tulajdonát képező helypénzszedési jog, mészárszék és vágóhíd **f. évi november hó 14-ik napján délelőtti 9 órakor** a városszázán megtartandó árverésen három egymásután következő évre haszonbérbe adatik.

Árverési feltételek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Jolsván 1899. október hó 25.

Basilidesz Gusztáv,
polgármester.

1-2

Eladó Bakker-rosta.

Egy keveset használt, tökéletes jó karban levő **Bakker-rosta** jutányos áron eladó. Hol? megndható e lap kiadóhivatalában. 2-3

A kőbányai Király-Sörfőző részv.-társaság

„Góliát”

MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemebb üdítő ital.

Dr. Korányi és **Dr. Kétly** egyetemi tanár urak gyógyezelokra is ajánlják és idegbajokban, vérszegénységgnél, emésztési zavaroknál, gyengeséggnél stb. kiváló sikerrel használtatik. 26-30

Kapható minden jobb fűszer-kereskedésben és vendéglőben.

➔ **Ovakodjunk utánzatoktól.** ➔

Eredeti minőségben kapható Rimaszombatban **Heksch Bertalan** fűszerkereskedésében.

KOHN ALBERT fakeskedő Rimaszombat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy nagyobb, előnyösebb bevásárlások folytán az **összes faanyagok**, valamint a raktáron levő gazdasági gépek, eredeti Gubiez-ekék, kátrány-lemez, zsalszásányi cserép és zsindey, tölgyállók és tölgyoszlop és mindennemű gazdasági eszközök **árait leszállítottam.**

A cséplési és közeledő őszi idény alkalmával legjutányosabb árban szállítok Salgó-Tarjani, Putnoki és Vadnai kőszent, métermázsánként és egész vagonrakományként, gazdasági gépeket elárusítok **részletfizetésre is.**

➔ **Fontos biztosítási ujtás.** ➔

Az 1831-ben alakult és 153 millió o.-m. ért. kor. alaptőke és részpénzbeli alapok felett rendelkező **cs. kir. szabad. triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali)**

gömörmegeyi főügynökségét birom, a biztosítás legújabb intezményét.

Jelzalog-biztosítást eszközölöm, továbbá előforduló mindennemű **tűzbiztosítást**, épületek, takarmány és aratási készletek, ugyszintén törzs- (pauschal) biztosítást és egyéb ingóságot, a **legolcsóbb** és **legelőnyösebb** díjtételek mellett elfogadtatnak; a biztosítási intezmény ma már igen elterjedt ágazatát az **életbiztosítást** leghathatósabbban cultiválva, bátorkodom intezetem feletle előnyös táblázatait és legolcsóbb díjtételeit ajánlani, ugyszintén a most már oly népszerű **balesetbiztosításokra** vonatkozólag is, a midőn mindenki csekély díjizetés mellett, bekövetkező balesetek ellen, családjáról gondoskodhat.

Ezentul is mint eddig, főtörökvésem igen tisztelt vevőim legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálása iránt fog irányulni; az eddig irántam tanusított jóakaratu támogatást megköszönve, vagyok teljes tisztelettel

KOHN ALBERT fakeskedő

8-*

és a triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali) gömörmegeyi főügynöke

RÁBELY MIKLÓS

KÖNYVNYOMDÁJA,

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

RIMASZOMBATBAN,

Pokorágyi-utca 1-ső szám, a községi fiu-iskola mellett.

Ajánlkozik mindennemű könyvnyomdai munkák gyors, pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok stb.

Pénzintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvényívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkéék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok, csomagoló-papír czégnomással stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, borezimkéék, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, táncrendek, gyászjelentések, névjegyek stb. elvállaltatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Ugyanitt egy jó házból való fiu,

ki legalább 1-2 gimnáziumi osztályt

végzett, tanulólul felvétetik.